

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์บทบาททางเพศของวัยรุ่นกับเอกลักษณ์บทบาททางเพศของพ่อแม่ตามการรับรู้ของเด็ก ซึ่งผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้ คือ

จากการศึกษาการสนับสนุน สมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่าเด็กชายจะมีลักษณะบทบาททางเพศแบบเดียวกับพ่อมากกว่าลักษณะบทบาททางเพศแบบเดียวกับแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยพิจารณาจากตารางที่ 18 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดลักษณะความเป็นชายของบิดากับมาตรวัดลักษณะความเป็นชายของกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าไม่แตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดลักษณะความเป็นชายของมารดา กับมาตรวัดลักษณะความเป็นชายของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย ซึ่งเมื่อพิจารณาตารางที่ 14 และตารางที่ 15 ก็พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย และเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิง มีความรู้สึกใกล้ชิด กับมีความรู้สึกรักและชื่นชอบบิดาไม่แตกต่างจากมารดา นอกจากนี้ จากตารางที่ 18 ยังพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย กับมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงของบิดา มีค่าไม่แตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงของกลุ่มตัวอย่างเพศชายกับมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงของมารดา ซึ่งเมื่อพิจารณาตารางที่ 14 และตารางที่ 15 ก็พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนีและเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะที่ไม่ชัดเจน มีความรู้สึกใกล้ชิด กับมีความรู้สึกรักและชื่นชอบมารดามากกว่าบิดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากตารางที่ 16 พบว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายของกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าสูงตามค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายของบิดา และมีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายของมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนี และเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย จึงกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศ

ลักษณะแอนโดรจีนี และเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย จะมีลักษณะความเป็นชายแบบเดียวกับพ่อมากกว่าแม่ นอกจากนี้เมื่อนิจารณาตารางที่ 17 ก็พบว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงของบิดากลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงของมารดาในกลุ่มตัวอย่างเพศชาย ในกลุ่มที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนี เอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย และเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะที่ไม่ชัดเจน ในขณะที่เดียวกันก็พบว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงของกลุ่มตัวอย่างเพศชายก็มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงของมารดาด้วยเช่นกันในทุกกลุ่มเอกลักษณ์บทบาททางเพศ กล่าวได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนี เอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย และเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะที่ไม่ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงแบบเดียวกับบิดามากกว่ามารดา กล่าวโดยสรุปคือ กลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนี และลักษณะความเป็นชาย จะมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศแบบเดียวกับบิดามากกว่าเอกลักษณ์บทบาททางเพศแบบเดียวกับมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Spence & Helmreich (1978 : 151-181) ที่พบว่าเอกลักษณ์บทบาททางเพศของพ่อจะมีความสัมพันธ์กับเอกลักษณ์บทบาททางเพศของลูกชายอย่างเห็นเด่นชัดรวมทั้งผลการศึกษาของ Oralfsky (1979 : 507) ที่พบว่าพฤติกรรมของพ่อจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบทบาททางเพศของลูกชายมากกว่าพฤติกรรมของแม่ ซึ่ง Biller & Lamp (1981) ได้กล่าวว่าพ่อมีบทบาทสำคัญมากต่อการพัฒนาบทบาททางเพศของลูกชายตั้งแต่วัยทารก การที่เด็กรับรู้ว่าเป็นผู้ชาย มีลักษณะคล้ายพ่อมากกว่าแม่จะเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กชายเลียนแบบพ่อ ลักษณะความเป็นชายของเด็กชายจะเกี่ยวพันทางบวกกับระดับลักษณะความเป็นชายของพ่อ และระดับในการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นชายต่อบุคคลในครอบครัว การที่เด็กชายเห็นพ่อมีพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นชายจะทำให้เด็กชายเกิดการเลียนแบบพ่อโดยตรงเพิ่มมากขึ้น ทำให้เด็กชายมีการพัฒนาลักษณะความเป็นชายได้ดียิ่งขึ้น White (1960 อ้างจาก Biller & Lamp, 1981) พบว่าการที่เด็กชายต้องการจะเลียนแบบพ่อ ต้องการมีลักษณะความเป็นชายเช่นเดียวกับพ่อก็เพราะเด็กชายต้องการที่จะบริหาร (master) สิ่งแวดล้อมรอบตัวเขาเช่นเดียวกับที่พ่อสามารถกระทำได้ ตัวอย่างเช่น เด็กชายจะมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่างๆ สามารถสร้างและซ่อมแซมสิ่งต่าง ๆ ได้เพิ่มมากขึ้น หากเด็กชายคนนั้นมีโอกาสสังเกต และเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อบ่อยครั้ง นอกจากนี้ Hetherington (1965) ยังศึกษาพบว่า ลักษณะความเป็นชายของเด็กวัยก่อนเรียน (pre - school age) และวัยก่อนวัยรุ่น (pre - adolescent) จะมีความเกี่ยวพันทางบวกกับลักษณะที่ซบมามีอำนาจเหนือผู้อื่น (dominant) ของพ่อ พ่อที่เป็นตัวแบบซึ่งมีเอกลักษณ์บทบาททาง

เพศลักษณะความเป็นชาย จะกระตุ้นส่งเสริมให้เด็กชายมีลักษณะที่ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่นอันเป็นลักษณะความเป็นชายลักษณะหนึ่ง สำหรับการศึกษารายงานของ Hetherington, Cox & Cox (1978 อ้างจาก Biller & Lamp, 1981) พบว่าพ่อมีความสำคัญต่อการมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศของลูกชายมากกว่าแม่ ซึ่งระดับการมีลักษณะความเป็นชายของลูกชายจะเกี่ยวพันกับลักษณะที่ชอบมีอำนาจเหนือผู้อื่นของพ่อ ดังที่ Freedheim (1960 อ้างจาก Biller & Lamp, 1981) พบว่า ลักษณะที่พ่อมีอำนาจเหนือลูก (dominant) และการที่พ่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครอบครัว จะเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุดเกี่ยวกับระดับการมีลักษณะความเป็นชายของเด็กนักเรียนชายชั้นอนุบาลหนึ่ง Mussen & Distler (1959 อ้างจาก Biller & Lamp, 1981) ศึกษาพบว่าเด็กชายที่มีลักษณะความเป็นชายอยู่ในระดับสูงจะมีสัมพันธภาพที่เต็มไปด้วยความรักใคร่ผูกพันกับพ่อกว่าเด็กชายที่มีระดับความเป็นชายต่ำ จากการสัมภาษณ์แม่พบว่าพ่ของเด็กชายที่มีระดับความเป็นชายสูงมีการเอาใจใส่ดูแลลูกชายมากกว่า มีความรับผิดชอบต่อการฝึกฝนลูกชายมากกว่าพ่ของเด็กชายที่มีลักษณะความเป็นชายในระดับต่ำ สอดคล้องกับที่ Biller & Lamp (1981) กล่าวว่าองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับการพัฒนา ลักษณะความเป็นชายของเด็กผู้ชาย ก็คือ การมีสัมพันธภาพที่อบอุ่นกับพ่ที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศ ลักษณะความเป็นชายซึ่งการเอาใจใส่ดูแลของพ่ที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชายจะเอื้อต่อการพัฒนาบทบาททางเพศลักษณะความเป็นชายของเด็กชาย พ่ที่เอาใจใส่ดูแลลูก จะมีการให้รางวัล ให้คำชมเชยแก่ลูกชายบ่อยครั้งกว่าพ่ที่ไม่ได้เอาใจใส่ดูแลลูก เป็นการเสริมแรงเป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้เด็กชายมีการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมของพ่เพิ่มขึ้น ดังนั้นพ่ที่เอาใจใส่ดูแลลูกจึงเป็นต้นแบบที่เหมาะสมมากกว่าพ่ที่ไม่ได้เอาใจใส่ดูแล (White 1960 อ้างจาก Biller & Lamp, 1981) และเมื่อพิจารณาตารางที่ 16 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีลักษณะความเป็นชายสูงนั้นได้แก่ กลุ่มที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนี และเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชายซึ่งเมื่อพิจารณาตารางที่ 14 และตารางที่ 15 ก็จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนี และเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย มีความรู้สึกใกล้ชิดบิดา มีความรู้สึกรัก และชื่นชอบบิดาอยู่ในระดับสูงแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เด็กชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชายและเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนีจะมีลักษณะบทบาททางเพศแบบเดียวกับพ่ มากกว่าลักษณะบทบาททางเพศแบบเดียวกับแม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามสมมติฐานข้อที่ 1

จากสมมติฐานข้อที่ 2 เด็กหญิงจะมีบทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงมากกว่าบทบาททางเพศลักษณะอื่น เมื่อพ่อบมีบทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย และ แม่มีบทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิง ซึ่งจากตารางที่ 24 พบว่าในครอบครัวที่บิดามีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชายและมารดามีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิง ลูกสาวที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงจะมีจำนวนไม่แตกต่างจากลูกสาวที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีข้อหนึ่งสังเกตว่า ครอบครัวที่มีลูกสาวมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิง จะมีมารดาที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิง มีบิดาที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย ซึ่งนอกจากบิดาจะมีลักษณะความเป็นชายสูงแล้วยังมีลักษณะความเป็นหญิงอยู่ในระดับสูงด้วยเช่นกัน (แต่ค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงของบิดายังต่ำกว่าค่ามัธยฐานลักษณะความเป็นหญิงของบิดา) ดังผลการศึกษาจากตารางที่ 18 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดลักษณะความเป็นชายของบิดากับมาตรวัดลักษณะความเป็นชายของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีค่าไม่แตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างมาตรวัดลักษณะความเป็นชายของมารดากับมาตรวัดลักษณะความเป็นชายของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง รวมทั้งยังพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงของบิดากับมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีค่าไม่แตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงของมารดากับมาตรวัดลักษณะความเป็นหญิงของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ซึ่งเมื่อพิจารณาตารางที่ 15 จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีความรู้สึกรักและชื่นชอบบิดา และมารดาอยู่ในระดับสูงทุกกลุ่ม เอกลักษณ์บทบาททางเพศและกลุ่มที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงกับเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชายมีความรู้สึกรัก และ ชื่นชอบบิดาไม่แตกต่างจากมารดา ส่วนตารางที่ 14 จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีคะแนนความรู้สึกใกล้ชิดบิดาน้อยกว่ามารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทุกกลุ่มเอกลักษณ์บทบาททางเพศ

สำหรับตารางที่ 19 พบว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายของบิดากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงมีค่าอยู่ในระดับสูงและมีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นชายของมารดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนตารางที่ 20 กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงมีบิดาและมารดาที่มีค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงอยู่ในระดับสูงทั้งคู่โดยค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงของมารดามีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงของบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จึงกล่าวได้ว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงมี บิดาที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย โดยที่บิดาจะมีลักษณะความเป็นชายและ ลักษณะความเป็นหญิงอยู่ในระดับสูง (แต่ค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงของบิดาจะมีค่าต่ำกว่าค่า มีธรรมาลักษณ์ลักษณะความเป็นหญิงของบิดา) และมีมารดาที่มีลักษณะความเป็นหญิงอยู่ในระดับสูง ลักษณะความเป็นชายอยู่ในระดับต่ำ นั่นก็คือมารดาที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Orlofsky (1979) ที่พบว่ามารดาของผู้หญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาท ทางเพศลักษณะความเป็นหญิง จะมีลักษณะที่ตรงตามเพศมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับมารดาของ ผู้หญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะอื่นๆ ดังนั้นมารดาของผู้หญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศ ลักษณะความเป็นหญิงจึงเป็นต้นแบบทั้งลักษณะความเป็นหญิงและการยอมตามผู้อื่น (submissive) ขณะที่บิดาซึ่งมีลักษณะความเป็นชายสูงจะให้การดูแลเอาใจใส่ ให้ความอบอุ่น มีความผูกพันกับ ลูกสาว สิ่งต่างๆ เหล่านี้ย่อมทำให้ผู้หญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงมีความ ใกล้ชิด มีความรู้สึกรักและชื่นชอบบิดามารดา ส่วน Grieser (1972 อ้างจาก Heilbrun 1976) พบว่า ไม่ว่าจะ เป็นลักษณะความเป็นชายของพ่อหรือลักษณะความเป็นหญิงของแม่ก็ตามต่างก็ มีส่วนส่งเสริมสนับสนุนการถอดแบบบทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงของเด็กวัยรุ่นเพศหญิงทั้งสิ้น

การที่เด็กหญิงมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงคล้ายมารดานั้นอาจจะ เป็นเพราะเด็กต้องการมีอำนาจเหมือนมารดาเช่น การให้รางวัลและการลงโทษในพฤติกรรมต่างๆ ของเด็ก ดังที่ Mischel (1966, 1970, 1976 อ้างจาก Kaplan และ Sedney 1980 : 185) กล่าวว่า องค์ประกอบหนึ่งที่มีผลต่อการที่เด็กเลียนแบบพ่อแม่ นั่นเองส่วนเหตุผลประการที่ สองที่เด็กเลือกมารดาเป็นต้นแบบก็เพราะมารดาเป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดู (Kagan 1964 ; Mowrer 1980 ; Payne & Mussen 1956 ; Sears 1957 อ้างจาก Spence & Heimreich 1978 : 133) ซึ่งเด็กหญิงมีแนวโน้มที่จะเลียนแบบมารดาที่มีลักษณะอบอุ่น (Bandura & Huston 1961 ; Mussen & Parker 1965 ; Frankie & Hetherington 1967 อ้างจาก Spence & Helmreich 1978 : 133) สำหรับเหตุผลประการสุดท้ายที่เด็กหญิง มีการเลียนแบบจากมารดาก็เพราะ เด็กหญิงมีการรับรู้ว่ามีลักษณะบางอย่างเหมือนกับตน (Kohlberg 1966 ; Lunn 1969 ; Tiller 1964 อ้างจาก Spence & Helmreich 1978 : 133) รวมทั้งการที่เด็กมีแนวโน้มโดยทั่วไปที่จะเลียนแบบต้นแบบที่มีเพศเดียวกันกับเด็ก มากกว่าต้นแบบเพศตรงข้าม (Bandura , Ross & Ross 1963 ; Hetherington &

Frankie 1967 ; Maccoby & Wilson 1957 อ้างจาก Spence & Helmreich 1978 : 133) ส่วนเหตุผลที่เด็กหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงมีการเลียนแบบจากบิดาที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชายนั้นสามารถอธิบายได้ดังที่ Heilbrun (1965 อ้างจาก Heilbrun 1976) ศึกษาพบว่า ลูกสาวมีการถอดแบบในระยะแรก ๆ จากพ่อที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย โดยบิดาจะแสดงพฤติกรรมที่ลักษณะความเป็นหญิงกับลูกสาว ในขณะที่แสดงพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นชายกับลูกชายและจาก The Double - Standard Hypothesis (Heilbrun 1976) กล่าวว่า บิดาจะมีพฤติกรรม 2 แบบในตัวเองโดยในสังคมทั่วไปบิดาจะแสดงซึ่งพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นชาย แต่เมื่อปฏิบัติต่อลูกสาว บิดาจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นชายน้อย และบางครั้งอาจจะแสดงพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นหญิง เช่น มีการเอาใจใส่ดูแล มีลักษณะอบอุ่น อ่อนโยนเด็กหญิงจึงมีการเลียนแบบพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นหญิงจากบิดาที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย นอกจากนี้ Johnson (1963 อ้างจาก Spence & Helmreich 1978) และ Gioudenough (1957 อ้างจาก Biller & Weiss 1970) ยังศึกษาพบว่าบิดามีการปฏิบัติต่อลูกสาวแตกต่างจากลูกชาย ในขณะที่มารดาปฏิบัติต่อลูกสาวและลูกชายคล้ายคลึงกัน โดยบิดาจะเอาใจใส่ดูแลลูกสาวมากกว่าลูกชาย คาดหวังในพฤติกรรมของลูกสาวน้อยกว่าพฤติกรรมของลูกชายมีการลงโทษลูกสาวน้อยกว่าลูกชายและบิดามีการเอาใจใส่ให้ทั้งลูกสาวและลูกชายมีพฤติกรรมที่เหมาะสมตรงตามเพศมากกว่ามารดา การที่บิดามีการให้รางวัลและชื่นชมพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นหญิงในเด็กผู้หญิงจะเป็นการช่วยเอื้อต่อการเรียนรู้บทบาทของเพศหญิงมีการถอดแบบจากผู้หญิงในเวลาต่อมา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Mussen & Ruther Ford (1963 อ้างจาก Biller & Weiss 1970) ที่พบว่าการที่บิดาสามารถจำแนกบทบาทที่มีลักษณะความเป็นชายของตนออกจากบทบาทที่มีลักษณะความเป็นหญิงของลูกสาวได้ บิดามีการกระตุนและยอมรับในลักษณะความเป็นหญิงของลูกสาวจะส่งผลอย่างมากต่อการพัฒนาลักษณะความเป็นหญิงของเด็กหญิง นอกจากนี้ยังพบว่าบิดาของเด็กหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงมีการส่งเสริมให้ลูกสาวมีกิจกรรมที่เหมาะสมกับเพศมากกว่าบิดาของเด็กหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะอื่นโดยบิดามักจะให้รางวัลเสมอ ๆ เมื่อเด็กหญิงและเด็กชายเล่นของเล่นที่เหมาะสมกับเพศของตน และมีการลงโทษเด็กหากเล่นของเล่นที่มีลักษณะตรงข้ามกับเพศซึ่งมารดาไม่ค่อยมีการลงโทษในพฤติกรรมลักษณะดังกล่าว (Langlois & Downs' 1980 อ้างจาก Biller & Lamb 1981) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Hetherington, Cox & Cox's (1978 อ้างจาก Biller & Lamb

1981) ที่พบว่าบิดามารดาเสริมแรงแก่พฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นหญิงของลูกสาว ให้การเอาใจใส่ดูแล และให้การยอมรับในพฤติกรรมที่มีลักษณะความเป็นหญิง อันเป็นการกระตุ้นส่งเสริมการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของลูกสาวเกี่ยวกับลักษณะความเป็นหญิง กล่าวโดยสรุปในครอบครัวที่มีบิดามีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย และมารดามีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิง จำนวนเด็กหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิงจะไม่แตกต่างจากจำนวนเด็กหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่พบว่าเด็กหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิง จะมีบิดาที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นชาย ซึ่งบิดานั้นจะมีลักษณะความเป็นหญิงอยู่ในระดับสูงด้วย (ค่าเฉลี่ยลักษณะความเป็นหญิงของบิดามีค่าน้อยกว่าค่ามัธยฐานลักษณะความเป็นหญิงของบิดา) ส่วนมารดาจะมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะความเป็นหญิง

จากสมมติฐานข้อที่ 3 ที่กล่าวว่าเด็กที่พ่อแม่มีบทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตีทั้งคู่จะมีบทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตีมากกว่าบทบาททางเพศลักษณะอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะเห็นได้ว่าจากตารางที่ 22 และตารางที่ 24 กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงจะมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตีมากที่สุด ในครอบครัวที่มีบิดามารดามีลักษณะแอนโดรจีนิตีทั้งคู่ (กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง) จะมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตีมากกว่าเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ รวมทั้งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Spence & Helmreich (1978 : 151- 181) ที่พบว่าจำนวนเด็กหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตี จะมากกว่าจำนวนเด็กหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตีทั้งคู่ ส่วนเด็กชายก็พบผลเช่นเดียวกันนี้ นั่นก็คือ ในครอบครัวที่มีบิดามารดามีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตีทั้งคู่ เด็กชายจะมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตีเป็นจำนวนมากที่สุด นอกจากนี้เมื่อพิจารณาแยกเฉพาะบิดา มารดา ก็พบว่าเมื่อบิดาหรือมารดามีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตีกลุ่มตัวอย่างเพศชาย และ กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง ก็จะมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนิตีมากกว่าเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 23 และตารางที่ 25 ตามลำดับและจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลทีแสดงในตารางที่ 18 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความเป็นหญิงของบิดากลุ่มตัวอย่างเพศชายกับลักษณะความเป็นหญิงของกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีค่าไม่แตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความเป็นหญิงของ

มารดาในกลุ่มตัวอย่างเพศชายกับลักษณะความเป็นหญิงของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย แสดงว่าบิดาของกลุ่มตัวอย่างเพศชายมีลักษณะความเป็นหญิงอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกับมารดาของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย และเมื่อนิยามตารางที่ 21 ซึ่งแสดงข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงก็พบผลการวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะทำนองเดียวกันนั่นคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความเป็นชายของบิดากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงกับลักษณะความเป็นชายของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีค่าไม่แตกต่างจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างลักษณะความเป็นชายของมารดาในกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงกับลักษณะความเป็นชายของกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง นอกจากนี้เมื่อนิยามตารางที่ 16 และตารางที่ 17 ก็จะพบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนี ประเมินบิดาและมารดาว่ามีลักษณะความเป็นชายและลักษณะความเป็นหญิงอยู่ในระดับสูง ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนี ก็ประเมินลักษณะความเป็นชาย และลักษณะความเป็นหญิงของบิดาและมารดาอยู่ในระดับสูงเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากตารางที่ 19 และตารางที่ 20 ตามลำดับ จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับที่ Orlefsky (1979) และ Kelly & Worell (1976) กล่าวว่าเด็กจะมีการพัฒนาเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนี เมื่อบิดามารดาที่มีเพศเดียวกันกับเด็กแสดงพฤติกรรมที่มีลักษณะของเพศตรงข้ามด้วย นอกจากนี้การที่เด็กที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนีมีการรับรู้ทั้งบิดาและมารดาที่มีความรักใคร่ผูกพันจะมีส่วนทำให้เด็กมีการเรียนรู้คุณลักษณะต่างๆ จากทั้งบิดา และมารดาเพิ่มมากขึ้น (Keller & Worell 1976) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังที่แสดงในตารางที่ 15 ก็พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งเพศหญิงและเพศชายที่มีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนีประเมินความรู้สึกรักและชื่นชอบบิดาและมารดาอยู่ในระดับสูง รวมทั้งยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวประเมินความรู้สึกใกล้ชิดบิดาและมารดาอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน ดังที่แสดงในตารางที่ 14 ซึ่งอาจเป็นเหตุผลประการหนึ่งที่จะอธิบายได้ว่าการที่ในครอบครัวที่ทั้งบิดาและมารดามีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนีทั้งคู่แล้วลูกจะมีเอกลักษณ์บทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนีเป็นจำนวนมากที่สุดนั้นเป็นเพราะไม่ว่าเด็กเพศหญิงหรือเพศชายต่างก็มีความใกล้ชิด รู้สึกรักและชื่นชอบทั้งบิดาและ มารดา อยู่ในระดับสูงด้วยกันทั้งคู่ เด็กจึงมีโอกาสร่วมกันสังเกตพฤติกรรมต่างๆของบิดามารดา มีการเรียนรู้ และเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้รวมทั้งได้รับการเสริมแรงที่ถูกต้องเหมาะสม จากบิดามารดา เมื่อดูเด็กกระทำ พฤติกรรมเหล่านั้น ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเอกลักษณ์บทบาทของเพศลักษณะแอนโดรจีนีของเด็กและการที่บิดามารดาเพศเดียวกันกับเด็กมีลักษณะของเพศตรงข้ามด้วยจะมีส่วนเอื้ออย่างมากต่อการพัฒนาลักษณะแอนโดรจีนีในเด็ก จากที่กล่าวไปข้างต้น จะเห็นได้ว่าผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่

ตั้งไว้ว่า เด็กที่บิดามารดามิชอบทางเพศลักษณะแอนโดรจีนีทั้งคู่จะมีบทบาททางเพศลักษณะแอนโดรจีนีมากกว่าบทบาททางเพศลักษณะอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย